

PRZESKOCZYĆ (29) *vb pf*

e oraz o jasne.

inf przeskoczyć (9). ◇ *fut* 1 sg przeskoczę (1). ◇ 2 sg przeskoczysz (1). ◇ 3 sg przeskoczy (7). ◇ 3 pl przeskoczą (1). ◇ *praet* 1 sg m -m przeskoczył (2). ◇ 2 sg m -ś przeskoczył (1). ◇ 3 sg m przeskoczył (3). *f* przeskoczyła (1). ◇ *con* 3 sg *f* by przeskoczyła (1). ◇ *part praet act* przeskoczywszy (2).

Sł stp notuje, *Cn brak*, *Linde* także XVII – XVIII w.

Skacząc pokonać przeszkody lub przemieścić się z miejsca na miejsce; transilire Mącz; salire Calag (29) : *Vberſpringen*. *Przeſkoczyć*. *Salire per quid*. *Calag* 494a.

przeskoczyć co (5): *BierEz* H4v; *Przyſzło* potym ná to iż Romulus zábił brátá/ iż nád iego roſkazanie przekop mieyſki przeſkoczył. *BielKron* 98v; *GórnDworz* O7v; [*BielKron* 1551 272v]. *Cf* »ślad przeskoczyć«.

przeskoczyć przez co (2): *transilire aliquid*, *Przeskoczyć* przez co. *Mącz* 365c. *Cf* »przez prog przeskoczyć«.

Przysłowia: RejJóz L7v; A gdzie przeſkoczyć niemogę/ Tám podłázić vczę nogę. *RybGęſli* B2v.

Niemow Hui az przod przeſkoczyłs *RejKup* aa5; [Y náſzy Polacy mowią/ nie mow hup/ áz przeſkoczyłz. *PlutBBud* F3v (*Linde*)].

Zwroty: »przez prog przeskoczyć« = *wyſć, uciec* (1): Iakoć ſie tam z plaſzczem widzy choć ſie żemie ſtoczył Kiedym ia iuż na ſwobodzie a przez prok przeskoczył *RejJóz* F5v.

»[komu] ślad przeskoczyć« = *przebiec drogę* (2): Komu Wilk ſlad przeſkoczy/ że ſie zedrgnie káždy. *RejFig* Cc4v, Cc4v.

Przen (17) :

przeskoczyć czego [*składnia zależna od czasownika nadrzędnego*] (2): Zá twoim roſkazániem w brzegách morze ſtoi/ A zámierzonych gránic przeſkoczyć ſye boi. *KochPieś* 72 [*idem*] *ArtKanc* P14.

przeskoczyć co (4): Sam ty mnie wytárgnąć raczyłz s wſytkich pokus moich A beſpiecznie przeſkoczę mur nieprzyacioł ſwoich. *LubPs* Ev. *Cf* »kres przeskoczyć«.

Zwroty: »kres przeskoczyć« = *sprzeciwić się rozkazom boskim, zmienić wyroki boskie* (3): Ten [*Bóg*] kogo chce vmye podnieść y vmye też potłoczyć/ A ten kryś przez iego woley iſcye trudno przeſkoczyć *LubPs* R4; K temu ſie nędznik prziznawam żem był w tim wykrocził Zem kres roſkazánya twego moy Pánye przeſkoczył *LubPs* bb2; *RejPos* 264.

»przeskoczyć na lewą stronę [*skąd*]« = *zmienić się* (1): Ieden ieſt wyrok Páńſki/ prawdá nie fałzywa: Zgadza ſye z áwſze z ſobą prawdá iego żywa. Nie przeſkoczy ná lewą ſtronę z mieyſcá ſwégo *ZawJeft* 34.

»przez prog przeskoczyć« (1): Bowiem oná niecnotá goſćiniec vtárlá/ Szyroko do ſwych dworow y wrotá otwárlá. A práwie iáko z gory k niey ſie kołá toczą/ Ale ſie im popádác niź przez prog przeſkoczą. *RejWiz* 89.

a) Przekroczyć jakiś termin (1) :

Zwroty: »kryś przeskoczyć« = *przeżyć pewną granicę wiekową* (1): boć iuż po roſtropnoſci á po biegłoſci ſwiátá tego máło/ gdyſ iuż ten kryś przeſkoczył gdzieć biegłoſci potrzebá było. *RejZwierc* 146.

[»rok [który] przeskoczyć z odkładem [czego kiedy (= na kiedy)]« = *odłożyć coś na następny rok*: żeśmy złożyli obywatelom koronnym sejm *vigesima tertia decebris*, już TM wiesz z jakich przyczyn nie mogliśmy tego roku sześćdziesiąt ósmego przeskoczyć z odkładem sejmu w roku sześćdziesiąt dziewiątym. *ListyZygmAug 1568/559.*]

b) Pokonać przeszkody, poradzić sobie z trudnościami (3) : Pátrz iáko wierny vwiedzye fie fnádnie/ Gdzie łgarz przeskoczy pewnie tám náłz pádnie. *RejZwierc 216.*

przeskoczyć co (2): Kto iey [*Wenus*] fieci nie przeskoczy/ Pewnie ollepyon ná oczy *BielKom E6*; *RejPos 263v.*

c) Pominąć, opuścić coś [w tym: co (2)] (3) : A nyechay fy tym nikt nye obraża/ iż fy nyeco Greckich flow/ á Polfkich nyzwyczáynych/ y teź Philozophiey wtaczało [...]. Wífák komu fy to nyepodoba/ álbo nyemoże/ álbo teź nyechce temu wyrozumyeć/ może przeskoczyć. *KromRozm III A3*; Że sie im nie zda, aby mieli, przeskoczywszy co pilniejszego, [...] o obronie radzić *Diar 25, 25.*

[*Szereg*: »ominać i przeskoczyć«: J.K.M. tedy bacząc, iż na tych dwu spraw wszystko się było zaparło, a ominąć i przeskoczyć to było trudno, raczył jest o tem wszelaką pracę i pilność czynić *Diar 1566 55.*]

d) Dotrzeć [do kogo] (1) : Sławá twey kaźniey/ do nas przeskoczyłá/ Lecź y dobroci twey wiadomość była *GrabowSet E3.*

e) Okazać się lepszym od kogoś pod jakimś względem [kogo w czym] (1) : Bo kto mię w mowie przeskoczy/ Rádá mu wykolę oczy *BielKom E5v.*

a. O pędach roślin [z czego na co] (1) :

Szereg: »przemknąć się albo przeskoczyć« (1): Gdy z yednego drzewá ná drugie winna witká fie przemknie álbo przeskoczy/ To zowá po łácynie. *Tradux Mqcz 97b.*

Synonim: **a. przemknąć się.**

Formacje współrdzenne cf SKAKAĆ.

Cf PRZESKOCZONY